

اوپات ئىمرونىيە ئىمرونىيە

هفتەلىق سىياسى ، ادبى ، علمى غىزىتەدر

جلد : ۳

سنه : ۲ ۲۴ جازى الاخر ۱۳۳۶ جمعه ايرتسى ۶ نيسان ۱۹۱۸ نوسرو ۳۱—۶۲

ضياع مؤسفف

هېئت ھامىيە و قلمىيە مز آرمەندە مجموعە مىزى آثارىيە تزيينى و فوھىرى ابرازدە ھالى قالمىيە
نكار ھانم افندىنىڭ افولى يتونە عثمانلى منورائى و تھونە ايتھىدەر . مىرھومەنىڭ غىبىرىت
ابدىيە سىلە متفكرلىك قىلىندە ھاصل اولانە يائۇس و الم ، شىۋا ابرھانىڭ عالم علم و عرفانە
امىراز ايتدىكى موقىع اھترام قدر بىوكىدەر .
يتونە ارباب فلكر تەمىزە و مىرھومەنىڭ خىدومەتلىرىنى غەرىب تەزىت ايدىدەر . رھمە اللہ علیہما

اجمالى فكار

رضا توفىيە و فائىزە ھالى بىلە

نامە مكشوف

بى نىصل بىليرىسكىز ؛ متعصبىم ؟ سىز رضا توفىق بك استادىم ، پروزىز ، متكامل
برلسان ايله آچىق تىركچە ، پارمق حسابى شىعرلار يازدىكىز . بونلردىن بىر قانچىك ئىشلىرى شىرقى
بىكا ھائىدەر .

سز فائق عالی بك استادم ، پروزسز ، متكامل برلسان ایله قلاسیق تركه ، وزن عروض اوزره شعرلر یازدیكز . بونلردن برخیلیسك نثری شرفی بكا راجعدر .
امالهلی السنه شرقیه دن بری اولق اعتباریله عروضك لسانمز ایچون یچلمش قفتان اولدیغنی تقدیر ایدرم . شو قدرکه اوزان بنانی خور کورم . مسئله وزن عروض ، وزن بنان دکلدر . بونلر برر شکلدن . بن [پارتاسیهن] اولدیغم ایچون یالکز قدحه باقام ، آنک احتوا ایتدیکی ماده ده بنجه حائر اهمیتدر .

حال و کیفیت بویله . بونکله برابر شناسی - کمال و « ثروت فنون » مکاتب ادبیه سنك الغاسیله غزل و قصیده طرزینك ارتجاعاً احیاسنه غیرتکشا اولیورمشم . بواسناد قارشیسنده کوله ر و کندی نه ماضییه چیویلی ، نه ده مودایه تابع کورورم . حقیقت ماضینك ، حالک ، حتی استقبالک ده مافوقنده و ماوراسنده در . اوبر عنقادر . واصل مرتبه تحقیق اولدیغنی ایدما ایدنهك صفوته قناعت ایدرم . بوجهت برطرف . لکن بر نقطه نظر عبرت و انتباهی جلب ایتدی . کچن کون آلمه بر مجموعه ادبیه کچمشدی . اوزان بنانی آفوروزلایان بو شیق و ظریف رساله موقوته ده یارم دوزینه قدر یارمق حسابی منظومه یه مصادف اولدم . زانو بزمن استغفار اوله رق بونلردن هیچ برشیئی آ کلامدیغنی اعتراف ایدرم . آهنگ و جلاوت یوق . لسانه تطابق یوق . شعر یوق . نه وار بیلیم ! یالکز - اونو تلمش صحیفه لر - کچی بر عنوان آلتنده سامی دیوان ، مقتطف ایکی نشیده کوردم . فرانسه زجه (آتی نهز) دیرلر بر ضد کامل مفهومی وار . عجباً بو اونو تلماز شرقیلری برواحد قیاسی تشکیلی ایتسون دیه می دیگر شعرلرک مواجهه بی آهنگیسنده نشر ایتشلر ؟ بوا یکی نمونه ، هر حالده « قلاسیق ادبیاتک اک متخرب پارچه لری دکلدر . بونکله برابر نه در او آهنگ وانجام ؟ اوقودم ، بردها اوقودم و غشی اولدم . بو بر ضعف و ذنب میدر ، هر نه ایسه ، آنی اعتراف ایدرم . شعر مزه طفیللر قاریشیور . آ کلاشیلان زور قچه الهام شابه اوطوردی . یته تکرار ایدیم : بغضم وزن بنانه دکلدر ، شعر مفهومك رد و نفینه در . هر طرز - وولته ره کوره - ، ایسته ر قلاسیق اولسون ، ایسته ر اولماسون ، ای ایمش ، باش آغریسی تولید ایدن طرزدن بشقه ...

وولته ر دیدم ده خاطرمه کلدی : بر ساعتچی ، هر کون ، بر منظومه یومورطلار ، و ، یك محجوب اولان وولته ره کتیرر ، تصحیح ایتدیرر مش . حکیم مشهور ، فرط محویتندن

بلا اعتراض ، طامات مذ کورہی دوزہ لیرمش . لکن ، برکون ، بوت رہات وولتہ رک جانہ طاق دیش :

وولتہر — افندی ! سزک صنعتکز نہدر ؟

شاعر — ساعتجی یم ، افندم .

وولتہر — اویلہ ایسہ ینہ ساعت تعمیر ایدیگز ...

جلال نوری بندہ کزک علم و عرفان علیہداری و حافظ شیرازی و عمر خیام مذهب ملامیسنک مروجی ، مخرب ارواح اولدیغنی طویدیگز می ؟ بن علمی نفی ایدیورمشم . شو اسناد برطرف ، لکن ، عزیزم رضا توفیق بک ، لطفاً سویلہ ییگز شو مطالعہم خطا آلودمیدر ؟

— [آنری پوانقارہ] عصر مزک یتشدیردیکی ایکی اوج اک بیوک ریاضیدن بریدر . مشارالیه پک متجدد ایدی . فن حسابک ، عموم ریاضیاتک قطعی اولدیغنی ، بونلرک بر اثر اتفاق بولوندیغنی ادعا ایتدی . دها ایلرینی واز : اون آلتنجی عصرک بدایتندن بری ارضک مرکز عالم اولدیغنی نظریہ سی — بطلمیوس مذہبی — آرتق ترک ایدلمشدی . در تیوز ، کسور سنہ صکرہ ، [قوبہ رنیکوس] ، [نیوتن] ، [کپلہر] کلدکدن صکرہ [پوانقارہ] یکی فن ہیئتدن شبہ ایلہ بطلمیوسہ طوغری بر توجہ رجعیدہ بولونمہ سوتمی ؟ بونک اوزرینہ نہ اولدی بیلیرمیسکز ؛ حکیم شہیر فرانسه (آنستیتو) سنہ و (آقاده می) سنہ انتخاب ایدلای .

کچن کون [کوستاو لوبون] ک نشرینہ قدرتیاب اولدیغنی — حیات حقائق — عنوانلی اثر جیرہ دستی حکمتی کوردیکز می ؟ حقیقت بر موجدہر . آنجق بر آن و اوان ایچون حقیقتدر . زماندن ، زمیندن مجرد حقیقت یوقدر . ہلہ اجتماعیات ، اقتصادیات ، حقوقیات کی علوم و فنون اویلہ دکیشیورکہ اجتماعیات حاضرہ حالا بر علم فروہ سنی لابس اولہ مامشدر . اقتصادیات ، بورژوا طبقہ سنک تدوین ایتدیکی بر علمدر . بونک سوسیالیستجہ سی دہ وار . حقوق دہ ہم بورژوا حقوقیدر ، ہم دہ لایعددر ، لاتحصادر ، آلافرانغہ سی ، آلاتورقہ سی ، منقولی ، کویا معقولی ، جرمانجہ سی ، آنغلو — صاقسونجہ سی تدوین ایدلمشدر . ہانکی پیغمبرہ امت اولہلم ، بیلیم . صکرہ بر خرب جہانشمولہ داخل اولدق ، اک بیوک انقلاب

اجتماعینک ایچنده یز . مفهوملر ، مدلوللر دکیشیور . ودکیشه جک . [پوانقاره] علوم ثابت و ریاضیه بیه اهمیت ویرمدیکی حالده بزم اوروپا و بورژا اجتماعات و اخلاقیاتی ، اقتصادیات و مالیاتی شبه آلتنده براقه مز عجا برکییره میدر ؟ اکر او یله ایسه پس . لکن بعدالحرب کوروشورز .

برده بزم منوم ، حتی مخرب ارواح ایمنر . انسانک قدری نه چابوق اونوتیلیور ، ادبیات نه نانکور برکصنعتدر ! بریرده مستخدم اولسه ایدک حق تقاعد مز اولور ، ترجمه حالم مضبوط بولونوردی ، (اتحاد اسلام) نامیه بر اثر یازدق که بو کتاب حسین رحیمی بکک رومانلری ده داخل اولدینی صوک زمانده اک چوق طبع ایدیلن وصاتیلان جلددر . اوراده بزم برعزم و ارادت فقره مز وار . سکا قارشی شرمسارم ، ای فقره عزیزم !

آتی مطبعه سی - ۳۱ مارت ۱۹۱۸

مهول نوری

ایران و پیائشک او پیائمه تاثیر

[مابعد]

حاکف پاشا ، ادهم پاشا ، ضیاپاشا ، نامق کمال بک ، عبدالحق حامد بک آره صیره هجا وزنلرینه ده التفات ایتدیلر . حامد بکک (بالاده برسس) عنوانی نشیده مفصله سی - که جلال نوری بکک همیه آلتی سنه اول رساله شکیلده طبع ونشراولمنشدر - بی نظیر بر اثر دهادر . فقط بومنظومه منشور کی اوقوندینی زمان وزن و قافیه حس اولنه میه جق صورتده تنظیم ایدلش اولدیفندن مثلی وجوده کتیرمه بلکه بوکون حامد بک بیه مشکلات ایله موفق اولور .

هجا وزنیه یازمش اولانلرده برخصوصیت کوردیلیور :

اگر اوزان عروض ایله ابداع اشعاره مقتدر ایسه لر بارمق وزننده آهنگ ویره بیلیمکده درلر . دکلرسه ، یازدقلری هیجاندن زیاده کلل وقصوت ویرن طائسز ، یچمسز برشی اولیور . بارمق وزننک بزده اک بیوک قهرمان مشار بالبنانی رضا توفیق بکدر . مصراعلری تا روحنک ایچنه کیره رک اجدادمنک حسیات خوابیده سنی بئلکمزده ایقاظ وتهییج ایدیور . بنی بووزنه معارض ظن ایدرلر . خیر ، بن هیج برکوزلکه قارشی بی حس ولاقید قالمادم . سومدیکم سویمزلکدر . مملکتنک یکانه فیلسوفی اولدینی کی ، بووادینکده یکانه شاعری اولان بواستادک کچوک برشعینی اوقوبه جغم . اشتغالات فلسفیه دن یورولدینی زمانلر ، ذهنی مطالعه اشعار ایله دینلندیرمک رضا توفیق